

REMISSYTTRANDE
2015-12-04

Vårt dnr: 15/00116
Ert dnr: N2015/4746/PUB

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

n.registrator@regeringskansliet.se

EU och kommunernas bostadspolitik (SOU 2015:58)

Kommuninvest i Sverige AB har inbjudits att lämna synpunkter över kommitténs betänkande om EU och kommunernas bostadspolitik. Synpunkterna lämnas istället av bolagets ägare, Kommuninvest ekonomisk förening, vars medlemmar består av 280 kommuner och landsting. I yttrandet berörs enbart de områden som bedömts ha påverkan på kommunsektorns finansiella stabilitet.

Sammanfattning

Kommuninvest ekonomisk förening (Föreningen) anser att det är positivt att frågan om statsstöd utretts och kommunernas möjlighet att använda sig av detta som en del av sin bostadspolitik.

Enligt betänkandet har kommunerna en möjlighet att definiera vad som utgör bostadstjänster av allmänt ekonomiskt intresse. I de fall som kommunerna väljer att göra detta, måste det stöd som ges stå i överensstämmelse med EU:s statsstödsregler. Med tanke på de i många stycken oklara och svårgenomträngliga regelverken, anser Föreningen att behov finns för att i det fortsatta lagstiftningsarbetet ge kommunerna tydligare riktlinjer för tillämpningen av statsstödsreglerna.

I utredningen ges Boverket i uppdrag att bedöma kommunernas ekonomiska förmåga att ge stöd utan bidrag från staten. Föreningen anser att hur denna bedömning ska gå till behöver tydliggöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet för att få en ökad transparens.

Nedan anges Föreningens kommentarer mer i detalj.

Allmänna synpunkter

Föreningen anser att frågan om statsstöd och hur staten/kommunerna ska förhålla sig till EU-rätten är en viktig fråga och det är därför bra att utredningen tillkommit. Med en ökad tydlighet bör också Sveriges möjlighet att visa följsamhet mot regelverket förbättras.

Mycket har hänt i Sverige sedan regeringen den 13 juni 2013 beslutade att utse en särskild utredare för att utreda de EU-rättsliga förutsättningarna för kommunal bostadspolitik. Kostnaderna i många kommuner och landsting/regioner ökar snabbare än intäkterna. Detta förhållande kommer för en del kommuner och landsting/regioner att innebära ett omfattande omstruktureringsbehov.

De senaste årens immigrationsströmmar har lett till förändrade befolkningstrender i ett flertal kommuner. Det redan tidigare stora behovet av nya bostäder i Sverige har ökat ytterligare. I nuläget råder ett stort investeringsbehov hos kommunerna, framförallt vad gäller bostäder och då inte minst för äldre och nyanlända. Men det finns också stora behov i att investera i verksamhetslokaler.

De förändringar som har skett i vår omvärld har rent allmänt inneburit förändringar i kommunernas bostadspolitik. Det är därför viktigt att de förslag som lämnas i betänkandet i möjligaste mån är allmängiltiga och håller över tid.

Statligt stöd till undsättning eller omstrukturering och stöd till företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Föreningen anser att det är positivt att utredningen behandlar de kommunala bostadsbolagens möjlighet att bedriva sin verksamhet utifrån affärsmässiga principer. Vidare anser Föreningen att det är bra att kommunernas möjlighet att lämna stöd till de kommunala bostadsbolagen har utretts. Ett ordnat förhållningssätt till EU-rätten bör dessutom innebära att kommunernas möjlighet att bedriva en effektiv bostadspolitik förbättras och att den koncernmässiga stabiliteten stärks.

I förordningen föreslås att Boverket ges en utökad roll enligt vilket bl.a. innebär att statligt stöd enbart får lämnas efter bedömning av Boverket. Föreningen anser att det finns en osäkerhet i att Boverket ges den här rollen. Eftersom det EU-rättsligt primärt fokuseras på medlemsstaterna föreslår Föreningen en ordning där staten ges en övergripande roll vad gäller att definiera tillämpliga områden där statligt stöd skulle kunna vara möjligt för kommunerna att ge. Många av kommunerna som definieras som mycket svaga eller svaga bostadsmarknad är mindre kommuner. Inte sällan har dessa kommuner begränsat med resurser för att hantera juridiska frågor. Om man även beaktar komplexiteten i regelverken, så behöver staten i det fortsatta lagstiftningsarbetet, ytterligare tydliggöra hur kommunerna ska förhålla sig till statsstödsproblematiken.

Kommunernas ekonomiska möjligheter att lämna stöd utan statligt tillskjutna medel ska enligt förslaget bedömas av Boverket. Frågan berörs enbart översiktligt i utredningen. Föreningen anser att det vore positivt för

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och landsting i samverkan

kommunernas långsiktiga finansiella stabilitet och planering om det blev en ökad tydlighet och transparens kring Boverkets bedömningar och hur ingångna avtal påverkar kommunkoncernernas resultat- och balansräkningar på kort och långsikt. Väl utformat skulle detta kunna leda till en ökad samordning mellan kommunen och det kommunala bostadsbolaget.

Statens bostadsomvandling AB

I utredningen presenteras 105 kommuner som bedöms ha svaga eller mycket svaga bostadsmarknader. En del av dessa kommuner har använt sig av Statens bostadsomvandling AB (SBO) för sitt omstruktureringsarbete. Föreningen ser att SBO kan ha en viktig roll för kommuner som har en svag bostadsmarknad.

Utredningen går igenom SBO:s verksamhet utifrån ett EU-rättsligt perspektiv. En av de mer väsentliga förändringarna som föreslås är att SBO:s verksamhet i huvudsak avgränsas till att tillhandahålla bostadslösningar åt äldre. Föreningen finner det bra att utredningen har genomlyst SBO:s verksamhet ur ett EU-rättsligt perspektiv och ser det som väsentligt att dess verksamhet fortsätter bedrivas efter att nödvändiga justeringar genomförts.

KOMMUNINVEST EKONOMISK FÖRENING

Göran Färm
Styrelsens ordförande

Tomas Werngren
Verkställande direktör